

DZIAŁ XIV ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali, w tym działy specjalne produkcji rolnej.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, daniela) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

4. **Powierzchnia użytków rolnych** obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

CHAPTER XIV AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The information presented was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. **Agricultural holding** is a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and **conducts agricultural activity**.

Private farm is an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) of significant (determined by the appropriate thresholds) scale, of which special branches of agricultural activities.

Agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

4. **The agricultural land area** includes an area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami spełniającymi wymogi Ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1312, z późniejszymi zmianami) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem od 2010 r. powierzchni upraw zaliczanych do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Dane o powierzchni i produkcji warzyw oraz truskawek uwzględniają ich uprawę w ogrodach przydomowych. Od 2013 r. dane dotyczące truskawek obejmują także uprawy ekologiczne.

Dane dotyczące drzew i krzewów owocowych do 2014 r. uwzględniały ich uprawę poza sadami. W 2015 r. dane o powierzchni uprawy drzew i krzewów owocowych dotyczyły wyłącznie sadów, ale dane o zbiorach z tego okresu obejmowały produkcję owoców zarówno w sadach, jak i poza sadami. Od 2016 r. dane dotyczące powierzchni i zbiorów owoców z drzew i krzewów odnoszą się jedynie do ich upraw w sadach.

Od 2014 r. powierzchnie upraw warzywniczych, sadowniczych oraz truskawek dla poziomu województwa są szacowane wyłącznie według położenia gruntów.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (**sady**), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaspokolenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywności rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych)

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms meeting requirements of the Law on Payments under Direct Support Schemes, dated 5th February 2015 (uniform text Journal of Laws 2018 item 1312, with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and not maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except since 2010 for the area of crops which were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Data on the area and production of vegetables and strawberries include their cultivation in the kitchen gardens. Since 2013 data on strawberries have included also organic plantations.

Data on fruit trees and bushes up to 2014 included their cultivation out of plantations. In 2015 area of fruit trees and bushes concerned only orchards, but data on fruit production concerned the production from orchards, as well as outside plantations. Since 2016 data on area and fruit production from fruit trees and bushes have related to orchards only.

Since 2014 data on area of vegetables, fruit from fruit trees and bushes and strawberries for the voivodship level, have been estimated according to field location only.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops cover the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (**orchards**), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Kitchen gardens cover the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as a part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of an-

produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) w latach 1999-2003 uwzględniono dopłaty bezpośrednie Agencji Rynku Rolnego do interwencyjnego skupu pszenicy i żyta, od 2004 r. – naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw (m.in.: chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (peluszką, wyka, łubin, bobik oraz pozostałe np. mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włókniстых (len, konopie) i innych przemysłowych.

Uprawy **pastewne** obejmują: okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.), motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna, esparceta, seradela, komornica, nostryk i inne na zielonkę) z innymi pastewnymi i trawami, a także kukurydzę na zielonkę oraz strączkowe pastewne na zielonkę.

imal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventory products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) data in the years 1999-2003 include direct subsidies to the intervention procurement of wheat and rye paid by the Agricultural Market Agency, and since 2004 include supplementary crop area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding production, yields and procurement of cereals, pulses and oilseeds plants concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data on **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include consumer (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (field peas, vetch, lupine, field beans and others e.g. pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oily-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants.

Feed plants include: fodder root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip), pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne sainfoin, serradella, trefoil, melilot and others for green forage) with other legumes for fodder and fodder grass, as well as maize for green forage and pulses for green forage.

7. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), ubój przemysłowy oraz ubój z przeznaczeniem na sprzedaż i samozaopatrzenie.

8. Od 2018 r. zmieniono współczynniki przeliczeniowe **żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą** (wbc); dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 lipca do 30 czerwca (np. rok gospodarczy 2017/18 oznacza okres od 1 lipca 2017 r. do 30 czerwca 2018 r.).

13. Do wyliczeń wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

14. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

15. **Dane** – jeśli nie zaznaczono inaczej – **prezentuje się według siedziby użytkownika gospodarstwa.**

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie Lasy Państwowe) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (do 31 sierpnia

7. Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), livestock slaughter in slaughterhouses and slaughter intended for sales and own consumption.

8. Since 2018 the conversion rates in **post-slaughter warm weight** have been changed; data are not incomparable with data for previous years.

9. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

11. Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25th June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

12. **Farming years** cover the period from 1st July to 30th June (e.g. the 2017/18 farming year covers the period from 1st July 2017 to 30th June 2018).

13. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area and livestock as of June, unless otherwise indicated.

14. Data for 2010 in terms of land use, sown area, livestock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30th June.

15. **Data** – unless otherwise stated – **are presented by the official residence of the land user.**

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as State Forests) supervised by the Minister of the Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the National Support Centre for Agriculture

2017 r. – Agencja Nieruchomości Rolnych),

- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu),
 - c) innych jednostek publicznych;
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
- a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących właścicielką wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - c) spółdzielni produkcji rolnej,
 - d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidziane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszłorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszłorębne użytkowane rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębnowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew

(until 31st August 2017 – the Agricultural Property Agency),

- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999),
 - c) other public units;
- 2) **private forests** owned by:
- a) natural persons,
 - b) land held in common by all or part of the residents of a village,
 - c) agricultural production cooperatives,
 - d) other legal persons.

2. Forest land includes area of forest as well as land connected with silviculture.

Forest area includes land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in age category II (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the restocking class and in the class for restocking.

Tree stands in restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with

o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrosli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 393) – do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

5. Dane o pozyskaniu drewna według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Forest cover (the forest cover indicator) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area and land connected with silviculture to the total area of the voivodship without lands under waters (internal marine waters, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29th March 2001 in regard to the registration of land and buildings (uniform text Journal of Laws 2019 item 393) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

5. Data on removals in the rows according to wood assortments were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo
Agriculture

TABL. 1 (211). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	43,8	.	.	43,2 ^c	Agricultural holdings ^b in thousands
w tym gospodarstwa indywidualne....	43,5	.	.	42,9 ^c	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	1001,0	994,6	943,2	948,7	Agricultural land area (as of June) ^b in thousand ha
w tym gospodarstwa indywidualne....	862,0	871,7	837,1	839,4	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	58,7	51,8	54,2	54,9	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	59,1	51,7	54,5	55,2	of which private farms
ziemniaków ^d	1,8	1,5	1,3	1,5	potatoes ^d
w tym gospodarstwa indywidualne	2,0	1,7	1,3	1,6	of which private farms
roślin przemysłowych	12,7	13,1	12,5	9,2	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	10,9	11,9	10,9	8,3	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	41,7	41,1	40,3	33,0	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	41,6	38,7	38,4	31,9	of which private farms
ziemniaków ^d	238	192	247	189	potatoes ^d
w tym gospodarstwa indywidualne	237	190	246	181	of which private farms
rzepaku i rzepiku	20,9	25,6	28,2	22,3	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	20,2	22,5	27,0	21,8	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bef} na 100 ha użytków rolnych.....	46,5	44,8	48,8	50,6	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bef} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne....	50,4	47,8	51,5	53,6	of which private farms

TABL. 1 (211). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	47,7	44,7	44,0	45,6	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	47,8	44,7	44,1	45,8	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^b w %	10,4	9,3	9,1	7,3	Share of sows in pig stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	9,6	7,9	7,7	6,0	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g na 1 ha użytków rolnych w kg.....	263,5	304,0	362,6	360,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	921	965	1140	1196	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	1024	1049	1226	1292	of which private farms
na 1 krowę	4549	5013	5388	5383	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4552	5009	5392	5389	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	5,0	.	.	9,0 ^c	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne...	5,7	.	.	9,0 ^c	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bh} na 1 ha użytków rolnych w kg	109,1	97,9	116,5	113,6	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bh} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	98,4	91,0	112,2	109,5	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c 2016 r. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata. d Bez ogrodów przydomowych. e Patrz uwagi do tabl. 11 na str. 288. f Do przeliczeń przyjęto w 2015 r. konie – stan z 2013 r., w 2017 r. i 2018 r. – stan z 2016 r. g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. Od 2018 r. zmieniono współczynniki przeliczeniowe żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą (wbc); dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie. h Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2009/10, 2014/15, 2016/17, 2017/18.

a See general notes, item 3 on page 272. b In 2010 data of the Agricultural Census. c 2016. Data on the basis of periodic survey conducted every three years. d Excluding kitchen gardens. e See notes to the table 11 on page 288. f For calculations in 2015 horses – as of 2013, in 2017 and 2018 – as of 2016, were adopted. g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. Since 2018 the conversion rates in post-slaughter warm weight have been changed; data are not incomparable with data for previous years. h Concerns respectively the: 2009/10, 2014/15, 2016/17, 2017/18 farming years.

TABL. 2 (212). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym	SPECIFICATION	
		Total	gospodarstwa indywidualne		
		w ha	in ha		
O G Ó Ł E M	2010 ^a	1001009	862049	TOTAL	
	2015	994569	871735		
	2017	943184	837149		
	2018	948701	839361		
W dobrej kulturze rolnej		925804	833006	In good agricultural condition	
Pod zasiewami		595809	525799	Sown area	
Grunty ugorowane		10737	7688	Fallow land	
Uprawy trwałe		4199	4076	Permanent crops	
Ogrody przydomowe		680	678	Kitchen gardens	
Łąki trwałe ^b		216599	204567	Permanent meadows ^b	
Pastwiska trwałe ^b		97780	90198	Permanent pastures ^b	
Pozostale		22897	6355	Others	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Od 2016 r. łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnioną w gospodarstwach indywidualnych.

a Data of the Agricultural Census. b Since 2016 including the area of land communities taken into account in the private farms.

TABL. 3 (213). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a

Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa rolne Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thousands	o powierzchni użytków rolnych – w % with agricultural land area of – in %								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
OGÓŁEM TOTAL											
2010	65,2	31,8	8,5	12,5	11,7	10,5	6,9	13,2	4,8	18,74	16,20
2013	41,7	1,2	11,2	16,3	17,7	14,8	9,9	20,4	8,5	27,33	24,47
2016	43,2	2,0	8,9	18,8	17,3	13,6	9,7	20,7	9,0	26,19	23,70
w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE of which PRIVATE FARMS											
2010	64,9	32,0	8,5	12,5	11,8	10,5	6,9	13,2	4,5	14,95	13,45
2013	41,5	1,2	11,3	16,4	17,8	14,9	9,9	20,5	8,1	23,25	21,24
2016	42,9	2,0	8,9	18,9	17,4	13,6	9,7	20,7	8,7	23,70	21,64

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 272; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

U w a g a. Od 2013 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a See general notes, item 3 on page 272; in 2010 data of the Agricultural Census.

N o t e. Since 2013 data on the basis of period survey conducted every three years.

TABL. 4 (214). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
 INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				
	rok poprzedni = 100				previous year = 100				
Produkcja globalna	107,0	98,9	105,0	104,5	108,6	99,0	106,0	105,0	Gross output
roślinna	107,4	92,3	102,8	96,7	109,1	90,5	109,2	96,2	crop
zwierzęca	106,7	103,3	106,5	109,2	108,3	104,0	104,2	110,0	animal
Produkcja końcowa	104,5	99,4	103,9	107,8	106,1	99,7	104,9	108,4	Final output
roślinna	97,4	88,9	97,1	103,6	97,8	85,9	106,8	102,6	crop
zwierzęca	107,0	103,7	106,7	109,2	108,7	104,4	104,3	110,0	animal
Produkcja towarowa	105,4	101,3	101,9	106,2	107,8	104,4	100,0	105,4	Market output
roślinna	93,9	87,7	95,2	102,4	96,2	94,4	94,7	96,8	crop
zwierzęca	109,4	106,5	104,2	107,4	111,2	107,4	101,6	107,7	animal

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11, pkt. 1) na str. 22.

a See general notes, item 11, point 1) on page 22.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
 STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M.....	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	39,0	37,3	38,6	34,3	Crop output
Zboża	16,5	16,7	16,9	14,1	Cereals
w tym zboża podstawowe	14,0	15,1	14,7	12,4	of which basic cereals
w tym: pszenica	7,8	9,2	8,2	6,7	of which: wheat
żyto	1,1	0,8	0,9	1,1	rye
jęczmień	1,8	1,2	1,7	1,3	barley
Ziemniaki	2,3	1,9	2,2	1,8	Potatoes
Przemysłowe	4,2	5,0	4,2	6,0	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,5	0,3	0,4	0,3	of which sugar beets
Warzywa	1,9	2,4	2,4	1,9	Vegetables
Owoce	1,1	1,3	1,8	1,5	Fruit
Siano łąkowe	4,2	2,8	2,9	2,7	Meadow hay
Pozostałe	8,9	7,1	8,2	6,3	Others

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11, pkt. 1) na str. 22.

a See general notes, item 11, point 1) on page 22.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
 STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2016	2017	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	61,0	62,7	61,4	65,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	33,6	33,9	33,3	33,1	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	3,1	5,1	4,7	4,0	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,1	0,1	0,0	calves
trzoda chlewna	12,1	10,6	9,6	11,2	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	17,9	18,0	18,8	17,8	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,7	-0,9	0,5	1,7	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	22,3	24,8	22,9	26,8	Cows' milk
Jaja kurze	1,5	2,4	2,2	1,9	Hen eggs
Obornik	1,7	1,3	1,2	1,2	Manure
Pozostałe	1,2	1,2	1,2	1,0	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G O Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	23,1	23,9	24,2	21,4	Crop output
Zboża	12,1	12,1	12,6	10,7	Cereals
w tym zboża podstawowe	11,6	11,4	11,6	10,1	of which basic cereals
w tym: pszenica	8,2	7,6	8,2	6,9	of which: wheat
żyto	1,0	0,8	0,9	1,0	rye
jęczmień	0,7	0,8	0,9	0,9	barley
Ziemniaki	1,3	1,4	1,9	1,3	Potatoes
Przemysłowe	5,1	4,5	2,7	3,4	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,6	0,4	0,5	0,4	of which sugar beets
Warzywa	1,9	2,5	2,6	2,1	Vegetables
Owoce	1,1	1,4	2,0	1,5	Fruit
Pozostałe	1,6	2,0	2,5	2,5	Others
Produkcja zwierzęca	76,9	76,1	75,8	78,6	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	45,3	42,8	43,9	42,9	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,2	6,1	5,9	5,0	cattle (excluding calves)
cielęta	0,4	0,2	0,1	0,0	calves
trzoda chlewna	16,2	13,5	12,8	14,6	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	24,3	22,9	25,0	23,2	poultry
Mleko krowie	28,8	29,4	28,1	32,7	Cows' milk
Jaja kurze	1,5	2,5	2,5	2,0	Hen eggs
Pozostałe	1,6	1,4	1,4	0,9	Others

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (216). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
As of June

ZIEMIOPLODY	2010	2015	2017	2018		CROPS
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indy- widualne of which private farms	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M.....	592127	608740	581579	595809	525799	T O T A L
Zboża.....	429017	369639	368877	385872	344914	Cereals
zboża podstawowe.....	347394	315055	314996	326891	290254	basic cereals
pszenica.....	143663	150888	143231	156333	133426	wheat
żyto.....	39578	27031	35376	34087	32309	rye
jęczmień.....	44732	32131	42912	49207	44453	barley
owies.....	29916	19010	22194	24507	21910	oats
pszenżyto.....	89504	85995	71283	62757	58156	triticale
mieszanki zbożowe.....	64285	37150	39497	40668	40270	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe zbożowe.....	8369	5011	4625	5293	4504	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno.....	8969	12422	9759	13020	9886	maize for grain
Strączkowe.....	13282	31288	27934	24197	20085	Pulses
konsumpcyjne.....	2764	5418	6580	2843	1990	edible
pastewne ^b	10518	25870	21354	21354	18095	feed ^b
Ziemniaki.....	10435	9355	7305	8772	8229	Potatoes
Przemysłowe.....	75106	80005	72570	54895	43396	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe.....	3379	2060	3101	2875	2760	sugar beets
oleiste.....	70431	77735	69248	50064	38682	oilseeds
w tym rzepak i rzepik....	68972	75786	67751	46381	35905	of which rape and turnip rape
Pastewne.....	55457	102816	92235	104485	96027	Feed
w tym:						of which:
okopowe.....	449	383	93	100	96	root plants
kukurydza na pasze.....	20330	31306	31318	35759	31948	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	8830	15637	12658	17588	13148	Other crops ^c

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABLE 7 (217). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2011–2015 ^a	2015	2017	2018		CROPS
				ogółem grand total	w tym gospodar- stwa indy- widualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża.....	1540091,7	1461328,3	1455050,9	1257545,5	1080101,8	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe...	1296676,6	1293838,8	1268800,9	1079317,2	925980,3	basic cereals
pszenica.....	668987,8	741110,7	666273,4	594191,2	487438,2	wheat
żyto	104600,5	79201,9	115160,7	90196,3	84649,6	rye
jęczmień.....	125603,1	100919,5	135587,7	132685,9	115415,1	barley
owies.....	69007,6	52241,0	67391,1	62293,4	54775,0	oats
pszenżyto	328477,6	320365,7	284388,0	199950,4	183702,4	triticale
mieszanki zbożowe ..	170082,8	103754,8	122956,2	99678,2	98729,3	cereal mixed
Ziemniaki	201603,3	179719,1	180764,5	165810,7	148944,9	Potatoes
Buraki cukrowe	154637,2	117007,5	174746,0	188193,7	181033,1	Sugar beets
Rzepak i rzepik	184819,2	194054,8	191029,3	103384,2	78282,6	Rape and turnip rape
Siano łąkowe ^b	1104361,4	1144831,3	1309864,2	1002625,5	972344,7	Meadow hay ^b
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża.....	38,9	39,5	39,4	32,6	31,3	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe...	39,8	41,1	40,3	33,0	31,9	basic cereals
pszenica.....	45,7	49,1	46,5	38,0	36,5	wheat
żyto	30,3	29,3	32,6	26,5	26,2	rye
jęczmień.....	33,6	31,4	31,6	27,0	26,0	barley
owies.....	30,4	27,5	30,4	25,4	25,0	oats
pszenżyto	38,8	37,3	39,9	31,9	31,6	triticale
mieszanki zbożowe ..	32,1	27,9	31,1	24,5	24,5	cereal mixed
Ziemniaki	212	192	247	189	181	Potatoes
Buraki cukrowe	551	568	563	655	656	Sugar beets
Rzepak i rzepik	26,3	25,6	28,2	22,3	21,8	Rape and turnip rape
Siano łąkowe ^b	54,9	48,2	55,4	46,3	47,5	Meadow hay ^b

a Przeciętne roczne. b Od 2016 r. łącznie z powierzchnią wspólnot gruntowych uwzględnioną w gospodarstwach indywidualnych.

a Annual averages. b Since 2016 including the area of land communities taken into account in the private farms.

TABLE 8 (218). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
 AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2015	2017	2018		VEGETABLES
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
 AREA in ha – as of June

OGÓŁEM.....	3052	2715	2664	2441	TOTAL
Kapusta	409	366	330	329	Cabbages
Kalafiorzy.....	127	146	180	144	Cauliflowers
Cebula	40	36	37	37	Onions
Marchew jadalna	483	571	491	444	Carrots
Buraki ćwikłowe	52	45	43	42	Beetroots
Ogórki	118	95	98	98	Cucumbers
Pomidory	19	47	47	47	Tomatoes
Pozostałe ^b	1805	1408	1437	1299	Others ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM.....	53273,5	58671,4	54247,6	50212,8	TOTAL
Kapusta	16413,2	19646,2	16100,4	16051,8	Cabbages
Kalafiorzy.....	1805,8	2490,3	3491,8	2811,1	Cauliflowers
Cebula	670,0	597,8	508,7	508,7	Onions
Marchew jadalna	16800,2	21004,3	19024,2	16871,2	Carrots
Buraki ćwikłowe	1520,7	1182,8	1088,3	1047,5	Beetroots
Ogórki	1626,5	1548,1	1667,1	1663,8	Cucumbers
Pomidory	241,9	516,7	531,4	531,4	Tomatoes
Pozostałe ^b	14195,2	11685,2	11835,6	10727,2	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	401	536	488	488	Cabbages
Kalafiorzy.....	142	170	194	195	Cauliflowers
Cebula	169	165	137	137	Onions
Marchew jadalna	348	368	388	380	Carrots
Buraki ćwikłowe	294	265	251	250	Beetroots
Ogórki	138	164	169	170	Cucumbers
Pomidory	130	110	112	112	Tomatoes
Pozostałe ^b	79	83	82	83	Others ^b

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi; od 2014 r. według położenia gruntów. ^b Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar i inne.

a Including kitchen gardens; since 2014 by field location. b Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb and others.

TABL. 9 (219). **POWIERZCHNIA I ZBIORY OWOCÓW Z DRZEW W SADACH^a**
AREA AND PRODUCTION OF TREE FRUIT IN ORCHARDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2017	2018		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
 AREA in ha – as of June

OGÓŁEM.....	4346	3096	2781	2722	TOTAL
Jablonie	2823	2005	1772	1730	Apples
Grusze	190	122	110	109	Pears
Śliwy	346	266	245	235	Plums
Wiśnie	552	394	368	363	Cherries
Czereśnie	395	276	256	256	Sweet cherries
Pozostałe ^b	41	33	29	29	Others ^b

ZBIORY^c w t
 PRODUCTION^c in t

OGÓŁEM.....	18026,0	11962,4	14925,1	14400,9	TOTAL
Jabłka	13855,8	9690,4	12458,7	11963,5	Apples
Gruszki	975,1	542,3	558,9	535,8	Pears
Śliwki.....	963,0	526,3	663,2	663,1	Plums
Wiśnie	1731,0	904,1	855,4	849,6	Cherries
Czereśnie	454,7	286,5	369,1	369,1	Sweet cherries
Pozostałe ^b	46,4	12,8	19,8	19,8	Others ^b

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 272–273. b Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie. c W 2015 r. owoce zebrane w sadach i poza sadami.

a See general notes, item 4, on pages 272–273. b Peaches, apricots, walnuts. c In 2015 fruit harvested in orchards and outside.

TABLE 10 (220). **POWIERZCHNIA I ZBIORY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH W SADACH^a**
AREA AND PRODUCTION OF BERRY FRUIT IN ORCHARDS^a

O W O C E	2015	2017	2018		F R U I T
			ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	

POWIERZCHNIA w ha – stan w czerwcu
 AREA in ha – as of June

O G Ó Ł E M.....	4773	4013	3707	3649	T O T A L
Truskawki ^b	2656	2097	1880	1880	Strawberries ^b
Maliny ^c	616	483	436	427	Raspberries ^c
Porzeczki.....	873	766	647	644	Currants
Agrest.....	84	73	73	73	Gooseberries
Pozostałe ^d	544	594	671	625	Others ^d

ZBIORY^e w t
 PRODUCTION^e in t

O G Ó Ł E M.....	15598,7	11316,4	11572,0	11530,1	T O T A L
Truskawki ^b	10801,8	7984,2	7329,5	7329,5	Strawberries ^b
Maliny ^c	1204,8	833,5	1157,1	1156,7	Raspberries ^c
Porzeczki.....	2224,6	1481,5	1615,3	1615,1	Currants
Agrest.....	282,2	157,8	187,2	187,2	Gooseberries
Pozostałe ^d	1085,3	859,4	1282,9	1241,6	Others ^d

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4, na str. 272–273. ^b Łącznie z poziomkami; łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych. ^c Łącznie z jeżyną bezkolcową. ^d Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne. ^e W 2015 r. owoce zebrane w sadach i poza sadami.

^a See general notes, item 4, on pages 272–273. ^b Including wild strawberries; including kitchen gardens. ^c Including thornless blackberry. ^d Chokeberry, highbush blueberry, vine, hazel and others. ^e In 2015 fruit harvested in orchards and outside.

TABL. 11 (221). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA I OWCE^a**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS AND SHEEP^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				

W SZTUKACH
IN HEADS

Bydło.....	434968	440444	464734	473861	412043	419976	442953	450984	Cattle
w tym krowy.....	207556	197020	204429	216147	197081	187884	195135	206473	of which cows
Trzoda chlewna.....	670057	525395	487994	572861	595556	450572	418324	496919	Pigs
w tym lochy.....	69770	48926	44173	41790	57005	35449	32017	29871	of which sows
Owce.....	10752	10129	13387	15072	9397	9272	12880	14520	Sheep
w tym maciorki.....	6725	6092	8903	9971	5951	5611	8632	9652	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	465226	445492 ^b	459815 ^c	479982 ^c	434461	417084 ^b	431349 ^c	449695 ^c	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt.
PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads

Bydło.....	43,5	44,3	49,3	49,9	47,8	48,2	52,9	53,7	Cattle
w tym krowy.....	20,7	19,8	21,7	22,8	22,9	21,6	23,3	24,6	of which cows
Trzoda chlewna.....	66,9	52,8	51,7	60,4	69,1	51,7	50,0	59,2	Pigs
w tym lochy.....	7,0	4,9	4,7	4,4	6,6	4,1	3,8	3,6	of which sows
Owce.....	1,1	1,0	1,4	1,6	1,1	1,1	1,5	1,7	Sheep
w tym maciorki.....	0,7	0,6	0,9	1,1	0,7	0,6	1,0	1,1	of which ewes
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	46,5	44,8 ^b	48,8 ^c	50,6 ^c	50,4	47,8 ^b	51,5 ^c	53,6 ^c	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 272; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Do obliczeń przyjęto stan koni z 2013 r. c Do obliczeń przyjęto stan koni z 2016 r.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a See general notes, item 3 on page 272; in 2010 data of the Agricultural Census. b For the calculation we use the horse stocks of 2013. c For the calculation we use the horse stocks of 2016.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (222). **DRÓB^a**

Stan w końcu roku
POULTRY^a
End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	3370,1	3740,7	4583,8	4502,3	4067,8	Hens in thousand heads
w tym nioski	830,1	1255,7	963,8	986,8	986,6	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	104,9	108,6	153,1	63,2	63,2	Geese in thousand heads
Indyki w tys. szt.	3154,9	3311,7	3590,2	4387,5	3618,1	Turkeys in thousand heads
Kaczki ^b w tys. szt.	47,1	41,0	51,2	51,2	51,1	Ducks ^b in thousand heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	336,7	376,1	486,0	474,6	484,6	Hens per 100 ha of agricultural land ^c in heads
w tym nioski	82,9	126,3	102,2	104,0	117,5	of which laying hens

a W latach 2010 i 2015 w wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 272.
a In 2010 and 2015 more than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 13 (223). **PRODUKCYJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**

PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	48,5	89,7	58,8	58,2	51,7	Cattle (excluding calves)
Cielęta	24,1	7,8	2,3	-1,6	-1,4	Calves
Trzoda chlewna	943,9	786,7	812,8	792,4	705,7	Pigs
Owce	4,6	4,2	4,8	3,7	3,7	Sheep
Konie	0,7	0,3	0,3	0,2	0,2	Horses

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	29,3	46,2	37,4	34,0	30,9	Cattle (excluding calves)
Cielęta	1,7	0,8	0,3	-0,5	-0,4	Calves
Trzoda chlewna	113,3	118,8	130,8	142,4	132,4	Pigs
Owce	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	Sheep
Konie	0,4	0,2	0,2	0,1	0,1	Horses
Drob	205,2	237,6	285,2	253,8	217,8	Poultry
Kozy i króliki	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	Goats and rabbits

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (224). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
 PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	263,8	302,3	342,0	342,1	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	249,9	285,9	324,0	324,4	meat and fats
wołowe	15,4	23,7	19,2	17,6	beef
cielęce	1,0	0,5	0,2	-0,3	veal
wieprzowe	88,4	92,6	102,1	111,1	pork
baranie	0,1	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,2	0,1	0,1	0,1	horseflesh
drobiowe	143,7	166,3	199,6	193,3	poultry
kozie i królicze ^b	1,3	2,6	2,7	2,6	goat and rabbit ^b
podroby	13,9	16,4	18,0	17,7	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	263,5	304,0	362,6	360,6	TOTAL

a W wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. zmieniono współczynniki przeliczeniowe żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą (wbc); dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b Łącznie z dziczyzną. c Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 272.

a In post-slaughter warm weight. Since 2018 the conversion rates in post-slaughter warm weight have been changed; data are not comparable with data for previous years. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game. c See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 15 (225). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
 PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	922,3	959,6	1075,2	1134,3	1084,4	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	92,1	96,5	114,0	119,6	129,2	per 100 ha of agricultural land ^a in thousand l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4549	5013	5388	5383	5389	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	157,2	269,0	215,1	203,7	203,7	Eggs production in million units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	199	223	221	203	203	Average annual number of eggs per laying hen in units

a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 272.

a See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 16 (226). **CIĄGNIKI ROLNICZE**

Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodar- stwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach 2010 ^a	50543	49088	In units
2013	52373	51287	
2016	55002	53735	
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha 2010 ^a	19,8	17,6	Agricultural land area ^b per tractor in ha
2013	19,5	17,2	
2016	18,6	17,3	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 272.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

a Data of the Agricultural Census. b See general notes, item 3 on page 272.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (227). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009/10 ^a	2014/15	2016/17	2017/18		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indy- widualne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	109257	97346	109883	107769	91947	Mineral or chemical ferti- lizers ^b
azotowe	67532	61174	69738	67789	57473	nitrogenous
fosforowe	20622	14521	15585	14720	12594	phosphatic
potasowe	21103	21651	24560	25261	21879	potassic
Nawozy wapniowe ^c	42042	29201	46114	35328	25896	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	109,1	97,9	116,5	113,6	109,5	Mineral or chemical ferti- lizers ^b
azotowe	67,5	61,5	73,9	71,5	68,5	nitrogenous
fosforowe	20,6	14,6	16,5	15,5	15,0	phosphatic
potasowe	21,1	21,8	26,0	26,6	26,1	potassic
Nawozy wapniowe ^c	42,0	29,4	48,9	37,2	30,9	Lime fertilizers ^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 272.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. d See general notes, item 3 on page 272.

TABL. 18 (228). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
 VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2017	2018		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND PLN						
O G Ó Ł E M	2834877,2	3839751,4	4298913,2	4175324,4	3661884,9	T O T A L
Produkty roślinne.....	684942,4	787344,2	768920,1	872457,3	677090,9	Crop products
w tym:						of which:
Zboża.....	434256,1	446697,3	460504,7	598279,9	477963,4	Cereals
w tym zboża podsta- wowe.....	416464,0	418429,9	436733,5	547616,3	442053,2	of which basic cereals
pszenica.....	314584,0	303750,2	338300,0	414139,4	336427,2	wheat
żyto.....	37168,3	24723,0	30657,6	30001,5	27556,0	rye
jęczmień.....	15929,8	22365,2	28479,7	30477,4	20302,7	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	3512,7	3270,8	4190,8	9465,2	7575,1	oats and cereal mixed
pszenżyto.....	45269,2	64320,7	35105,4	63532,8	50192,2	triticale
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe.....	432655,8	440966,0	455038,7	594184,5	475067,5	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podsta- wowe.....	414863,6	412698,6	431317,7	543578,9	439201,2	of which basic cereals
pszenica.....	313627,7	300799,2	334856,9	412701,8	335445,3	wheat
żyto.....	37160,2	24541,6	30636,9	29895,4	27449,9	rye
jęczmień.....	15702,8	21679,8	28012,8	29782,9	19840,3	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	3397,6	3041,4	3916,9	8200,2	6431,1	oats and cereal mixed
pszenżyto.....	44975,2	62636,7	33894,1	62998,6	50034,6	triticale
Strączkowe konsumpcyj- ne ^b	4,4	-	85,9	168,8	168,8	Edible pulses ^b
Ziemniaki.....	5850,7	9571,1	12836,3	20615,1	14440,8	Potatoes
Buraki cukrowe.....	18398,8	14750,3	18550,7	19890,0	19115,7	Sugar beets
Rzepak i rzepik.....	165673,3	195591,0	128329,0	75889,7	56111,8	Rape and turnip rape
Warzywa.....	19788,4	33382,3	54655,3	71391,6	36293,9	Vegetables
Owoce.....	19519,8	37178,6	19861,5	17765,2	17425,2	Fruit
Produkty zwierzęce	2149934,8	3052407,2	3529993,1	3302867,1	2984794,1	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1324989,0	2026779,5	2188508,1	1961303,6	1732049,7	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt).....	105116,6	248604,3	167609,1	165825,4	144974,8	cattle (excluding calves)
cielęta.....	4678,7	6301,1	1809,6	5313,0	1007,7	calves
trzoda chlewna.....	387772,9	512602,0	675429,5	620508,5	575622,8	pigs
owce.....	473,9	766,2	706,0	874,8	869,2	sheep
konie.....	1243,1	850,3	974,5	1129,0	1129,0	horses
drób.....	825703,8	1257655,6	1341979,4	1167652,9	1008446,3	poultry
Mleko krowie.....	778686,3	976591,1	1303797,6	1277473,4	1210782,9	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	889,3	480,6	118,9	344,7	335,6	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in PLN						
O G Ó Ł E M	2832	3861	4558	4401	4363	T O T A L
Produkty: roślinne.....	684	792	815	920	807	Products: crop
zwierzęce.....	2148	3069	3743	3481	3556	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 272.
 a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight. d See general notes, item 3 on page 272.

TABLE 19 (229). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2010	2015	2017	2018		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t.....	764471	700095	707003	836260	673488	Cereals in t
w tym zboża podstawowe.....	734930	652667	668407	757640	617180	of which basic cereals
pszenica.....	513719	443528	500940	555456	456003	wheat
żyto.....	84415	48565	55102	47773	44083	rye
jęczmień.....	31210	36715	43652	42714	28435	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	9475	7025	8053	16262	12841	oats and cereal mixed
pszenżyto.....	96111	116834	60660	95435	75818	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe.....	762571	692790	699864	831825	670336	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe.....	733030	645362	661300	753239	614055	of which basic cereals
pszenica.....	512756	440347	496878	554014	455022	wheat
żyto.....	84399	48231	55057	47652	43962	rye
jęczmień.....	30904	35796	42965	41904	27873	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	9257	6684	7629	14872	11576	oats and cereal mixed
pszenżyto.....	95714	114304	58771	94797	75622	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t.....	4	-	109	53	53	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t.....	9156	14496	15924	43137	35039	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t.....	161716	128965	169468	173494	166333	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t.....	128425	131023	82576	49381	36569	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t.....	38254	38604	55650	54013	40441	Vegetables in t
Owoce w t.....	9800	20878	6340	10621	10084	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t.....	315293	397518	442864	412458	365737	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt).....	24592	41262	27130	25490	22427	cattle (excluding calves)
cielęta.....	551	725	192	535	107	calves
trzoda chlewna.....	96677	118967	131540	137006	126982	pigs
owce.....	78	98	100	124	123	sheep
konie.....	199	105	108	116	116	horses
drób.....	193196	236361	283794	249187	215982	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t...	224053	280021	315501	310317	275368	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	705595	849560	898838	914781	866764	Cows' milk in thousand l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	9179	2836	805	2070	2025	Consumer hen eggs in thousand units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej cieplej. Od 2018 r. zmieniono współczynniki przeliczeniowe żywca rzeźnego na wagę poubojową ciepłą (wbc); dane nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. Since 2018 the conversion rates in post-slaughter warm weight have been changed; data are not incomparable with data for previous years.

TABL. 20 (230). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

L A T A Y E A R S	Z certyfikatem Certified		W okresie przestawiania Under conversion	
	gospodarstwa farms	powierzchnia ekolo- gicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha	gospodarstwa farms	powierzchnia ekolo- gicznych użytków rolnych w ha organic agricultural land in ha
2010.....	989	34130	1290	41112
2015.....	3477	92949	564	19819
2017.....	2870	80817	875	26250
2018.....	2719	76076	674	28498

Ź r ó d ł o: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

S o u r c e: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (231). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 marca

MAJOR GAME SPECIES^a

As of 10t March

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010	2015	2017	2018	GAME SPECIES
W SZTUKACH IN HEADS					
Łosie	1520	4285	5390	5878	Moose
Daniele	1322	1707	1658	1708	Fallow deer
Muflony	30	60	40	30	Mouflons
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Jelenie	15,7	27,2	25,9	25,6	Deer
Sarny	59,7	68,8	71,5	71,1	Roe deer
Dziki	24,7	27,1	18,5	5,1	Wild boars
Lisy	15,6	17,2	16,0	14,8	Foxes
Zające.....	28,2	44,0	48,4	52,7	Hares
Bażanty.....	3,7	3,9	3,5	3,4	Pheasants
Kuropatwy.....	9,8	11,3	10,4	9,8	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (232). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2010/11 ^b	2015/16	2017/18	2018/19	GAME SPECIES
	w sztukach in heads				
Łosie	-	-	-	-	Moose
Jelenie	4014	8310	8591	9172	Deer
Daniele	287	469	506	515	Fallow deer
Sarny	13354	16095	17006	17355	Roe deer
Dziki	22669	34285	30615	27459	Wild boars
Lisy	10085	10653	10229	9867	Foxes
Zające	172	81	26	118	Hares
Bazanty	198	450	286	198	Pheasants
Kuropatwy	10	-	-	-	Partridges

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 kwietnia danego roku do 31 marca roku następnego.
b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1st April of a given year to 31st March of the following year. b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate Generale of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (233). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**

Stan w dniu 10 marca

CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS

As of 10th March

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	114	116	117	117	number ^a
członkowie ^b	3382	7358	7600	7765	members ^b
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	332	334	334	334	number
powierzchnia w tys. ha	2058,5	2075,7	2075,1	2075,9	area in thousand ha
w tym na gruntach leśnych..	595,8	601,9	602,2	601,2	of which on forest land

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. b Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. b Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 24 (234). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 grudnia
FOREST LAND
As of 31st December

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	761394	773692	780010	783056	T O T A L in ha
Lasy.....	740765	753301	759758	762736	Forests
Publiczne	691339	694071	697427	699795	Public
zalesione.....	679322	676905	676310	676154	wooded
niezalesione.....	12016	17167	21117	23641	non-wooded
w tym:					of which:
własność Skarbu Państwa	687902	690416	693795	696068	owned by the State Treasury
zalesione.....	676058	673400	672817	672497	wooded
niezalesione.....	11844	17016	20978	23571	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych.....	680758	684857	688366	690705	managed by the State Forests
zalesione.....	668929	667860	667406	667336	wooded
niezalesione.....	11829	16997	20959	23369	non-wooded
własność gmin ^a	3437	3407	3388	3361	gmina ^a owned
zalesione.....	3265	3257	3249	3291	wooded
niezalesione.....	172	151	139	70	non-wooded
Prywatne.....	49426	59230	62331	62941	Private
zalesione.....	49042	58384	61386	62039	wooded
niezalesione.....	384	846	945	902	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną.....	20629	20390	20252	20320	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	30,6	31,2	31,4	31,6	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁADOWEJ WOJEWÓDZTWA w %.....	33,4	33,9	34,2	34,3	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju za okres 2014–2018 przeprowadzonej przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country in 2014–2018 conducted by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (235). **POWIERZCHNIA LASÓW**

FOREST AREAS

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^a i o budowie przerebowej in re- newal class ^a with a trough- fell con- struction
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyż- sze and hi- gher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM..... TOTAL	759759	95,4	15,2	14,7	23,3	18,3	11,8	10,9	1,2	
w tym of which										
w zarządzie Lasów Państwowych..... managed by the State Forests	688366	95,9	14,7	14,6	22,9	18,3	12,6	11,5	1,3	
las prywatne..... private forests	62331	90,3	21,7	16,0	29,5	14,3	4,8	4,0	-	

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 25 (235). **POWIERZCHNIA LASÓW (dok.)**

FOREST AREAS (cont.)

**B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS**

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w ha in ha	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM.....	759759	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste.....	460873	60,6	62,5	44,7	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna.....	364287	47,9	49,1	39,1	pine
świerk.....	88918	11,7	12,4	4,6	spruce
jodła.....	-	-	-	-	fir
Drzewa liściaste.....	298886	39,4	37,5	55,3	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk.....	27348	3,6	3,8	1,4	beech
dąb.....	68131	9,0	9,2	7,2	oak
grab.....	11176	1,5	1,4	1,6	hornbeam
brzoza.....	95643	12,6	11,8	20,3	birch
olcha.....	71440	9,4	8,6	16,0	alder
osika.....	7763	1,0	0,7	3,9	aspen

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABLE 26 (236). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
 GROWING STOCK OF STANDING WOOD
 A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
 BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thousand m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area								
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odnowienia ^c i o budowie przerebowej ^c in renewal class ^c with a trough-fell construction	przestoje ^b hold-over trees ^b
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
OGÓŁEM..... TOTAL	215582,1	99,7	1,1	9,2	25,8	24,6	17,6	19,5	1,1	0,8
w tym of which w zarządzie Lasów Państwowych..... managed by the State Forests	197878,9	99,7	1,0	9,1	24,9	24,3	18,3	20,1	1,2	0,8
las prywatne..... private forests	14368,6	99,6	3,7	12,3	40,8	22,4	8,9	10,4	-	1,1

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
 BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	las prywatne private forests	
	w tys. m ³ in thousand m ³	w odsetkach in percent			
OGÓŁEM.....	215582,1	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste.....	147981,8	68,6	70,6	46,6	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna.....	122380,9	56,7	57,9	44,6	pine
świerk.....	23609,8	11,0	11,7	1,7	spruce
jodła.....	-	-	-	-	fir
Drzewa liściaste.....	67600,3	31,4	29,4	53,4	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk.....	9070,3	4,2	4,5	0,9	beech
dąb.....	11335,1	5,3	5,3	6,1	oak
grab.....	3041,0	1,4	1,4	1,6	hornbeam
brzoza.....	20067,0	9,3	8,6	17,3	birch
olcha.....	17543,0	8,1	7,4	15,2	alder
osika.....	2266,3	1,1	0,7	5,4	aspens

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (237). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018				SPECIFICATION
				ogółem grand total	las publiczne public forests			
					razem total	w tym wła- sność Pań- stwa of which owned by the State Treas- ury	las prywat- ne ^a private forests ^a	
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII)	195	134	129	129	129	129	.	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	4375	5072	4858	5162	5003	5001	160	Renewals and afforestations
odnowienia	3239	4780	4689	4996	4956	4955	40	renewals
sztuczne	3089	3888	4005	4147	4121	4120	26	artificial
zrębów ^b	3030	3851	3938	.	.	.	17	felling sites ^b
halizn i płazowin	59	36	68	.	.	.	9	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	150	892	684	849	835	835	14	natural
zalesienia ^c	1136	292	169	166	47	46	120	afforestations ^c
Poprawki i uzupełnienia ^d	413	323	366	393	369	368	24	Corrections and supplements ^d
Pielęgnowanie ^e	25169	30640	29785	29750	28654	28636	1096	Tending ^e
w tym:								of which:
upraw ^f	18009	21703	21250	21047	19951	19933	1096	crops ^f
młodników	6811	8655	8321	8624	8624	8624	.	greenwoods
wprowadzanie podszytów ^g	219	278	154	79	79	79	.	introduction of undergrowth ^g
Melioracje	3749	6187	5674	5881	5881	5881	.	Drainage

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Od 2016 r. w lasach prywatnych łącznie z pielęgnowaniem młodników. g Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Including renewals protected by tree stands. c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. f Since 2016 in private forests including greenwoods tending. g Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (238). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywatne private forests	
					razem total	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
O G Ó Ł E M w dam³.	3437,0	3857,3	3863,3	3857,3	3823,3	3819,7	34,0	T O T A L in dam³
Grubizna	3308,7	3719,9	3759,4	3747,1	3713,1	3709,5	34,0	Timber
Grubizna iglasta	2285,3	2642,0	2716,5	2669,9	2652,1	2649,7	17,8	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe.....	1053,4	1331,2	1339,7	1321,9	1314,4	1312,9	7,5	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego.....	1120,7	1161,0	1237,8	1223,2	1217,1	1216,5	6,1	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	1023,4	1077,8	1042,9	1077,1	1061,0	1059,8	16,2	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe.....	387,1	377,5	356,1	358,0	352,2	351,6	5,7	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego.....	503,3	524,4	527,7	566,0	561,5	561,3	4,6	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe^b	128,4	137,4	103,8	110,2	110,2	110,2	-	Slash^b
Do przerobu przemysłowego.....	9,9	2,5	1,3	1,2	1,2	1,2	-	Slash for industrial uses
Opałowe	118,5	135,0	102,5	109,0	109,0	109,0	-	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	446,7	493,8	494,8	491,3	530,6	532,9	54,1	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

N o t e. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (239). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Sadzenie w szt.: drzew.....	39660	45309	37855	52363	7559	Plantings in units of: trees
krzewów.....	40256	19261	112249	118273	2818	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	56118	64096	51817	41722	23318	Removals (timber) ^a in m ³
grubizna iglasta	7362	13464	7895	8747	5834	coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	3563	7368	3334	4328	3209	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta.....	48756	50632	43922	32975	17484	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przeznaczenia	15178	15052	11841	9550	6119	of which large-size general purpose wood

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (240). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2015	2017	2018	SPECIFICATION
Pożary	144	337	89	194	Number of fires
w tym: podpalenia.....	65	121	21	45	of which: arsons
nieostrożność doro- słych	33	95	37	88	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	403,85	410,77	96,42	191,15	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia.....	66,99	47,19	2,36	34,46	of which: arsons
nieostrożność doro- słych	9,54	327,12	88,89	143,61	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha .	2,80	1,22	1,08	0,99	Average forest areas burned by fire in ha

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.